

Passende beoordeling realisatie vakantiepark Rutbeek te Enschede

Toetsing van mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door:

Tuitert Natuuronderzoek i.s.m. Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ

Contactpersoon: [REDACTED]

Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56

E: info@natuurbankoverijssel.nl

Tel: 0850-509852 / 06-14435700

Projectnummer en versie: DT/2024/PB17.01 Versie D1	Status: Definitief
Auteur: [REDACTED]	Rapportdatum: 17-01-2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
2	Wettelijk kader	5
2.1	Wet natuurbescherming; Natura 2000	5
2.2	Beoordelingskader effecten stikstofdepositie	5
3	Afbakening Natura 2000-gebieden	7
3.1	Natura 2000-gebieden	7
4	Relevante Natura 2000-gebieden	8
4.1	Natura 2000-gebied Witte Veen	8
4.1.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	8
4.1.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	8
4.1.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	8
4.2	Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen	8
4.2.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	8
4.2.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	8
4.2.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	8
4.3	Natura 2000-gebied Aamsveen	8
4.3.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	8
4.3.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	9
4.3.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	9
4.4	Natura 2000-gebied Lonnekermeer	9
4.4.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	9
4.4.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	9
4.4.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	9
4.5	Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal	9
4.5.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	9
4.5.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	9
4.5.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	10
4.6	Natura 2000-gebied Dinkelland	10
4.6.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	10
4.6.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	10
4.6.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	10
4.7	Natura 2000-gebied Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	10
4.7.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	10
4.7.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	10
4.7.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	10
4.8	Natura 2000-gebied Lemselermaten	11
4.8.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	11
4.8.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	11
4.8.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	11
4.9	Natura 2000-gebied De Borkeld	11
4.9.1	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	11
4.9.2	<i>Begrenzing en oppervlakte</i>	11
4.9.3	<i>Relevante instandhoudingsdoelen</i>	11
5	Effecten en toetsing	12
5.1	Projecteffect	12
5.1.1	<i>Aanlegfase</i>	12
5.1.2	<i>Gebruiksfase</i>	12
5.2	Mitigerende maatregelen	13
5.2.1	<i>Extern salderen</i>	13
5.2.2	<i>Aanlegfase</i>	13
5.2.3	<i>Gebruiksfase</i>	14

5.3	Toetsing effecten.....	15
5.3.1	<i>Toetsingskader</i>	15
5.3.2	<i>Natura 2000-gebied Witte Veen</i>	15
5.3.3	<i>Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen</i>	16
5.3.4	<i>Natura 2000-gebied Aamsveen</i>	17
5.3.5	<i>Natura 2000-gebied Lonnekermeer</i>	18
5.3.6	<i>Landgoederen Oldenzaal</i>	19
5.3.7	<i>Dinkelland</i>	20
5.3.8	<i>Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek</i>	20
5.3.9	<i>Lemselermaten</i>	21
5.3.10	<i>De Borkeld</i>	22
5.4	Cumulatie.....	23
5.5	Additionaliteit.....	23
6	Conclusie	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bij de recreatieplas het Rutbeek bij Enschede is voorzien in de realisatie van een recreatiepark met 250 recreatieverblijven. Het plangebied is gelegen in het buitengebied ten zuiden van Enschede. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door de Eggelmorsweg en de Leppeweg. Ten oosten van het plangebied is de Hegebeekweg gelegen. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een waterplas. Figuur 1 geeft een geografisch overzicht van de ligging van het plan en de omgeving.

Figuur 1: Ligging plangebied (rood omlijnd).

Door Windmill¹ is hiervoor een stikstofberekening uit gevoerd. Uit de stikstofberekening blijkt dat zowel tijdens de aanlegfase als tijdens de gebruiksfase van het voorgenomen project sprake is van een toename aan stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Daarom wordt extern gesaldeerd met emissierechten van een nabijgelegen agrarisch bedrijf. Omdat extern salderen een mitigerende maatregel betreft dient een passende beoordeling te worden opgesteld waarin wordt getoetst of significante gevolgen kunnen optreden voor de omliggende Natura 2000-gebieden. Voorliggende passende beoordeling bevat deze ecologische toetsing voor het aspect stikstofdepositie.

Doel

Doel van voorliggende passende beoordeling is om te bepalen of het voorgenomen project significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is, dan kan het plan alleen worden vastgesteld danwel de benodigde Wnb vergunning alleen worden verleend na het doorlopen van een ADC-toets. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen met zekerheid zijn uitgesloten, dan kan het plan worden vastgesteld danwel de benodigde Wnb vergunning worden verleend zonder het doorlopen van een ADC-toets.

¹ Windmill 2024. Stikstofdepositie onderzoek Recreatiepark Rutbeek te Enschede. Rapportnummer 17.109.02-16.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland is geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Projecten of plannen die significante gevolgen kunnen hebben voor deze beschermde gebieden, zijn in beginsel (zonder vergunning) niet toegestaan. De verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden staan in artikel 2.7, eerste en tweede lid, Wet natuurbescherming:

Kern van de Natura 2000 toetsing zijn de instandhoudingsdoelstellingen die per Natura 2000-gebied zijn geformuleerd. Een project of plan mag er niet toe leiden dat de instandhoudingsdoelstellingen niet meer gehaald (kunnen) worden. Dan is sprake van significante gevolgen. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets, waarin wordt getoetst of significante gevolgen voor Natura 2000-gebied op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten (bijv. omdat een mitigerende maatregel zoals extern salderen noodzakelijk is), dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

2.2 Beoordelingskader effecten stikstofdepositie

Voor alle habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen is een kritische depositiewaarde (KDW) bepaald. Wanneer deze KDW wordt overschreden door de huidige achtergronddepositie, kan sprake zijn van een effect op de kwaliteit van het betreffende habitatype/leefgebied. Dit is echter niet altijd het geval. In sommige gevallen blijkt uit gebiedsspecifiek onderzoek dat de kwaliteit van een habitatype/leefgebied goed is, ondanks een overschrijding van de KDW. Stikstofdepositie vormt dan niet een bepalend knelpunt voor de kwaliteit van het habitatype/leefgebied in het betreffende (deel)gebied.

In een ecologische beoordeling dient dus specifiek gekeken te worden naar de omstandigheden in het betreffende Natura 2000-gebied. Als middels een gebiedsspecifieke ecologische beoordeling kan worden aangetoond dat de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding komen, dan kunnen significante gevolgen voor dat Natura 2000-gebied worden uitgesloten, ondanks dat de KDW van een habitatype/leefgebied wordt overschreden. Dit is ook de lijn die de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert in haar rechtspraak, onder andere in de uitspraak over de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (ECLI:NL:RVS:2022:2752).

Voor een aantal habitattypen en leefgebieden binnen de in de voor de MSNF opgestelde passende beoordeling besproken Natura 2000-gebieden geldt dat de KDW wordt overschreden, de kwaliteit momenteel niet goed is en stikstofdepositie in beginsel een knelpunt vormt voor de kwaliteit van het betreffende habitatype en/of leefgebied. Ten aanzien van deze habitattypen en leefgebieden is gekeken of het berekende projecteffect zodanig groot is dat hierdoor merkbare significante gevolgen voor de kwaliteit van het betreffende habitatype of kwalificerende soort(en) binnen een leefgebied kan hebben. Uit de ecologische analyse blijkt dat dit niet het geval is. Ecologisch gezien zijn er geen aantoonbare verschillen in de kwaliteit van de betreffende habitattypen. Er is in de betreffende Natura 2000-gebieden geen sprake van zodanige omstandigheden dat een verwaarloosbare toename aan stikstofdepositie alsnog zou kunnen leiden tot in ecologische zin aantoonbare significante gevolgen voor de kwaliteit van het habitatype en/of leefgebied. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende habitattypen

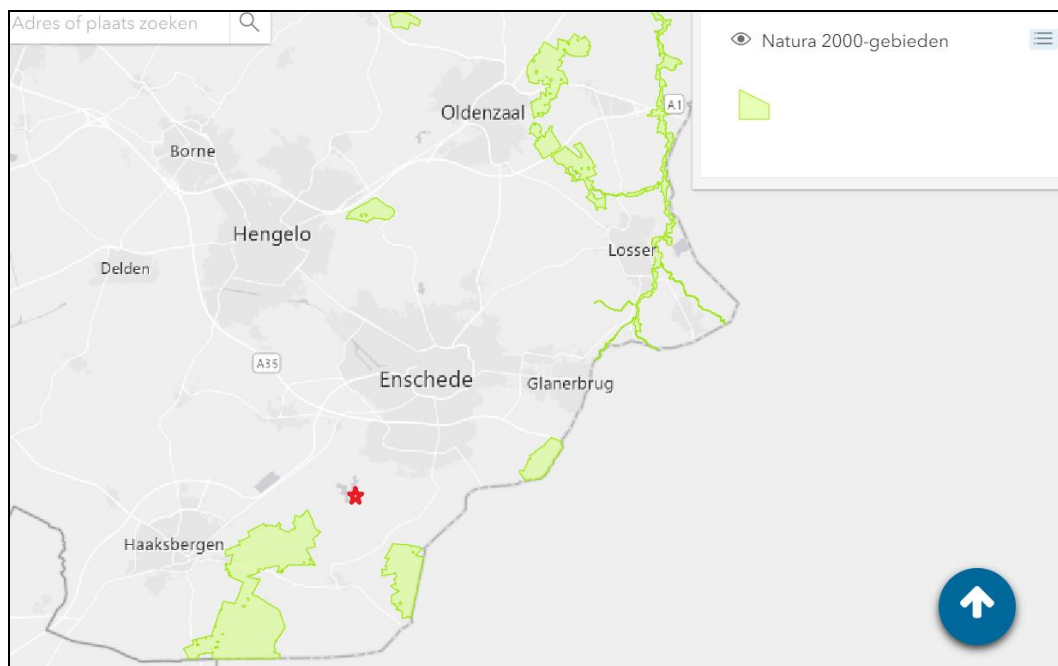
en leefgebieden van soorten wordt, ondanks de verwaarloosbare toename aan stikstofdepositie, nog steeds mogelijk geacht. Deze gebiedsspecifieke ecologische beoordeling heeft stand gehouden bij de Raad van State in de procedure over de Maritieme Servicehaven bij Urk.

Uit voorgaande blijkt dat een (tijdelijke) toename aan stikstofdepositie in een overbelaste situatie niet altijd per definitie betekent dat sprake is van significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied. Aan de hand van een gebiedsspecifieke ecologische beoordeling kan per geval worden vastgesteld of significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

3 Afbakening Natura 2000-gebieden

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. In de wijdere omgeving liggen wel verschillende Natura 2000-gebieden.

Figuur 3.1: Ligging Natura 2000-gebieden rondom het plangebied (rode ster). Bron: Natura 2000 viewer ministerie van LNV.

Uit de stikstofberekeningen blijkt dat het voorgenomen plan leidt tot een toename aan stikstofdepositie (projecteffect, zonder extern salderen) op de volgende Natura 2000-gebieden:

- Witte veen (aanleg- en gebruiksfase)
- Buurserzand & Haaksbergerveen (aanleg- en gebruiksfase)
- Aamsveen (aanlegfase)
- Lonnekermeer (aanlegfase)
- Landgoederen Oldenzaal (aanleg- en gebruiksfase)
- Dinkelland (aanleg- en gebruiksfase)
- Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek (aanlegfase)
- Lemselermaten (aanlegfase)
- De Borkeld (aanlegfase)

Bovenstaande Natura 2000-gebieden worden derhalve in de passende beoordeling beschouwd op mogelijke significante gevolgen als gevolg van stikstofdepositie. Op andere Natura 2000-gebied zijn geen toenames aan stikstofdepositie berekend als gevolg van het voorgenomen project met Aeries Calculator. Significante gevolgen voor deze Natura 2000-gebieden kunnen daarom op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

4 Relevante Natura 2000-gebieden

4.1 Natura 2000-gebied Witte Veen

4.1.1 *Gebiedsbeschrijving*

Het Witte Veen met het Duitse Witte Venn is een vrij klein en ondiep voormalig hoogveen (komveen) dat vooral van belang is vanwege een hoogveenrestant met vochtige heide en enkele vennen. Een groot deel van het gebied is in de 20ste eeuw ontgonnen, in het niet ontgonnen deel is veel bos opgeslagen. Door inrichtingsmaatregelen wordt geprobeerd de kwaliteit van het gebied te vergroten en uiteindelijk ook herstel van het hoogveen te bereiken.

4.1.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het Natura 2000-gebied (alleen Habitatrictlijngebied) beslaat een oppervlakte van ongeveer 290 ha. Op hoofdlijnen omvat het gebied het Natuurreservaat Witte Veen dat gelegen is tussen Buurse en de Duitse grens.

4.1.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Witte Veen is aangewezen op grond van de Habitatrictlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende soorten habitattypen en voor de habitatsoort kamsalamander.

4.2 Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen

4.2.1 *Gebiedsbeschrijving*

Het gebied Buurserzand en Haaksbergerveen bestaat uit twee deelgebieden. Het Haaksbergerveen in het zuiden is een veenputtencomplex met goed ontwikkelde gradiënten naar het omliggende zand- en (basenrijk) leemlandschap. Door vernattingsmaatregelen in het verleden zijn de nog aanwezige, met hoogveenvegetatie begroeide veenpakketten veranderd in drijfkillen, die qua vegetatie sterk lijken op moerasheiden. Er is een afwisseling van veenputten en dijkjes. Het Buurserzand in het noorden is een heidegebied op voormalig stuifzand. Er komen hier op uitgebreide schaal natte heidebegroeiingen voor met her en der zwakgebufferde vennen, afgewisseld met droge heide met jeneverbesstruweel.

4.2.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het Natura 2000-gebied (alleen Habitatrictlijngebied) beslaat een oppervlakte van ongeveer 1.240 ha. Het gebied omvat het natuurreservaat Haaksbergerveen met aangrenzende percelen ten zuiden van Haaksbergen en eveneens het natuurreservaat Buurserzand met aangrenzende percelen ten oosten van Haaksbergen.

4.2.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen is aangewezen op grond van de Habitatrictlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende soorten habitattypen en voor de habitatsoorten gevlekte witsnuitlibel, grote modderkruiper en kamsalamander.

4.3 Natura 2000-gebied Aamsveen

4.3.1 *Gebiedsbeschrijving*

Het Aamsveen is een hoogveengebied dat ooit deel uitmaakte van een veel groter hoogveencomplex, dat zich ook over de grens heen uitstrekt. Het gedeelte op Nederlands grondgebied is betrekkelijk klein, maar omvat een goed ontwikkelde gradiënt van hoogveen in het oosten naar het beekdallandschap in het westen. De vegetatie verandert van hoogveen met natte heide via vochtige heide en heischrale graslanden op de overgang naar natte schraalgraslanden in het beekdal zelf. Langs de randen van het veen komen

natuurlijke berkenbroekbossen voor met gagelstruweel. Het broekbos langs de beek is van een zeer gevarieerde samenstelling met soorten van rijkere bodems.

4.3.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het Natura 2000-gebied (alleen Habitatrictlijngebied) beslaat een oppervlakte van ongeveer 145 ha. Het omvat het gelijknamig natuurgebied met aangrenzende cultuurgronden gelegen tussen de Glanerbeekweg en de grens met Duitsland ten zuiden van Glanerbrug.

4.3.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Aamsveen is aangewezen op grond van de Habitatrictlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende soorten habitattypen en voor de habitatsoort kamsalamander.

4.4 Natura 2000-gebied Lonnekermeer

4.4.1 *Gebiedsbeschrijving*

Het Lonnekermeer is een relatief jong landgoed waar een tweetal gegraven waterplassen in liggen. Deze oligotrofe tot mesotrofe meren herbergen zeldzame pionierbegroeiingen. Naast het landgoed beslaat het gebied ook het aangrenzende 'De Wildernis', een kleinschalig beekdallandschap met vochtige en droge heiden, heischrale graslanden, blauwgraslanden en dotterbloemhooiland. Aan de oostzijde zijn heideveldjes te vinden.

4.4.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het Natura 2000-gebied (alleen Habitatrictlijngebied) beslaat een oppervlakte van ongeveer 105 ha. Het gebied omvat de twee gelijknamige wateren met het aangrenzende bos- en natuurgebied, inclusief het Hartjesbos. Het gebied ligt ten zuiden van de spoorlijn Hengelo – Oldenzaal en ten westen van de Vliegveldstraat/ Weerselose Weg.

4.4.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Lonnekermeer is aangewezen op grond van de Habitatrictlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende soorten habitattypen en voor de habitatsoort gevlekte witsnuitlibel.

4.5 Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal

4.5.1 *Gebiedsbeschrijving*

Het gebied Landgoederen Oldenzaal ligt aan de voet van de stuwwal van Oldenzaal tussen Oldenzaal, Losser en Lutte. Het zuidelijk deel omvat het westelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, opgaand geboomte, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De bossen bestaan uit eiken-berkenbos, beuken-eikenbos, eiken-haagbeukenbos en elzen-vogelkersbos. Voorts komen doornstruwelen voor en restanten van droge rivierduingraslanden. In het gebied liggen een aantal landgoederen die bestaan uit een afwisseling van naald- en loofbos, houtwallen, weilanden en akkers. Een groot deel van het gebied bestaat uit oud beuken- en eikenbos. In Boerskotten ontspringt de Snoeijinksbeek. In het noordelijk deel ligt een heuvelachtig terrein met een afwisseling van oude loof- en naaldbossen, graslanden (waaronder dotterbloemhooilanden), houtwallen en boerderijen. Aan de voet van de Tankenberg liggen enkele bronnen.

4.5.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Natura 2000-gebied omvat de landgoederen Paasberg, Eggheria, Over Eschhoek, Tankenberg, Boerskotten, Duivelshof, het westelijk deel van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek en het Smoddebos. Het gebied ligt ten noordoosten en ten oosten van Oldenzaal. Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 580 ha.

4.5.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal is aangewezen op grond van de Habitatrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende habitattypen en voor de habitatsoort kamsalamander.

4.6 Natura 2000-gebied Dinkelland

4.6.1 *Gebiedsbeschrijving*

Het gebied Dinkelland bestaat uit het beekdal van de Dinkel met een aantal zijbeken, waaronder het oostelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, en een drietal gevarieerde heideterreinen langs de Puntbeek en Rammelbeek, te weten Punthuizen, Stroothuizen en het Beuninger Achterveld. De Dinkel is een kleine laaglandrivier. Bovenstrooms van de aftakking van het Omleidingskanaal heeft de Dinkel een vrij natuurlijke hydrodynamiek. Benedenstrooms van deze aftakking is de hydrodynamiek sterk gereguleerd. Landschappelijk is het een gaaf beekdal, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De losliggende delen nabij Punthuizen bestaan uit vochtige en droge heide en heischrale graslanden en blauwgraslanden, afgewisseld met bosjes.

4.6.2 *Begrenzing en oppervlakte*

gebied omvat in grote lijnen de beeklopen van de Rührenbergerbeek vanaf de grens, de Glanerbeek vanaf net ten noorden van de zuiveringsinstallatie in Glanerbrug, de Elsbeek vanaf de Kennebroeksbrug en Snoeyinksbeek vanaf het Smoddebosch met aangrenzende natuurterreinen en graslanden en de loop van de Dinkel eveneens met aangrenzende natuurterreinen en graslanden tot bij Beuningen. Ook behoren Stroothuizen, Beuninger Achterveld en Punthuizen tot het gebied. Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 530 ha, waarvan 10 ha onderdeel uitmaakte van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek en ten westen van de Vliegveldstraat/ Weerselose Weg.

4.6.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Dinkelland is aangewezen op grond van de Habitatrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende habitattypen en voor de habitatsoorten beekprik, bittervoorn en rivierdonderpad.

4.7 Natura 2000-gebied Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek

4.7.1 *Gebiedsbeschrijving*

Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek zijn drie loofbosgebieden in Twente. Door de plaatselijke aanwezigheid van kalkrijke leem in de ondergrond en door het waterregime zijn dit vanouds zeer soortenrijke gebieden. Achter de Voort bestaat uit twee deelgebieden. Het Loomanskamp is een eiken-haagbeukenbos en vogelkers-essenbos, Asbroek is een natter bos met tussenliggende graslandjes en enkele poelen. Agelerbroek is een elzenbroekbos met daarin enkele graslandjes, moerassen en een voormalige eendenkooi. Voltherbroek bevat een uitgestrekt moerasbos (elzenbroekbos) en vochtige graslanden.

4.7.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het Natura 2000-gebied Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek, omvat het bos- en natuurgebied van de gelijknamige natuurkernen, gelegen aan beide zijden van het Kanaal Almelo – Nordhorn ten zuiden van Ootmarsum met inbegrip van de deelgebieden Hunenborg, Oude Broek en Wiekermeden. Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 320 ha.

4.7.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek is aangewezen op grond van de Habitatrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen

geformuleerd voor verschillende habitattypen en voor de habitatsoorten zeggekorfslak en kamsalamander.

4.8 Natura 2000-gebied Lemselermaten

4.8.1 *Gebiedsbeschrijving*

Lemselermaten bevat vochtige heiden, schrale graslanden en moerasbos. Het ligt langs de Weerselerbeek en Dollandbeek, aan de westelijke voet van de stuwwal van Oldenzaal. In dit reliëfrijke, kleinschalige landschap treedt op laaggelegen plekken basenrijk grondwater uit. In het verleden lag hier een reeks van maten met orchideeënrijk kalkmoeras, maar van deze soortenrijke graslanden resteert nog een enkel maatje.

4.8.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het gebied omvat op hoofdlijnen de natuurkern Lemselermaten/Het Dolland dat grotendeels ligt tussen de Weerselerbeek in het noorden en de Dollanddijk in het zuiden. Het gebied ligt ten zuidoosten van Weerselo. Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 55 ha.

4.8.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied Lemselermaten is aangewezen op grond van de Habitatrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende habitattypen en voor de habitatsoort zeggekorfslak.

4.9 Natura 2000-gebied De Borkeld

4.9.1 *Gebiedsbeschrijving*

De Borkeld is onderdeel van een eindmorene tussen Hellendoorn en Lochem. Het gebied is gevarieerd door gradiënten in hoogte en tussen zandige, ijzerhoudende lemige en venige bodem. De vegetatie in het gebied bestaat aan de randen uit heide, jeneverbesstruweel en bos. In het centrale deel van het gebied ligt een voormalig hoogveen dat nu vergrast en enigszins verbost is. Ten westen hiervan komt een strook met vergraste natte heide voor die over gaat in een groter droog heidegebied. Het leemkuilengebied is deels vergraven en deels onvergraven. Als gevolg hiervan bestaat het uit een kleinschalig patroon van heischrale graslanden en natte heide, omgeven door bos.

4.9.2 *Begrenzing en oppervlakte*

Het gebied is gelegen ten zuiden van rijksweg A1 ter hoogte van Rijssen en omvat onder meer De Borkeld, Elsenveld en -veen en Elsenvoorveld. Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 490 ha.

4.9.3 *Relevante instandhoudingsdoelen*

Het Natura 2000-gebied De Borkeld is aangewezen op grond van de Habitatrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor verschillende habitattypen. Voor het gebied zijn geen habitatsoorten aangewezen.

5 Effecten en toetsing

5.1 Projecteffect

5.1.1 Aanlegfase

De bronnen in de aanlegfase die in de stikstofberekening zijn betrokken zijn nader uiteengezet in de stikstofrapportage van Windmill. Uit de stikstofberekeningen voor het voorgenomen project bij het Rutbeek blijkt dat in de aanlegfase sprake is van een projecteffect op de Natura 2000-gebieden Buurserzand & Haaksbergerveen, Witte Veen, Aamsveen, Landgoederen Oldenzaal, Dinkelland, Lonnekermeer, Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek, Lemselermaten en Borkeld. Het grootste projecteffect in de aanlegfase vindt plaats op het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen met 0,13 mol N/ha/jr. In onderstaande tabel afkomstig uit Aerius Calculator is per Natura 2000-gebied weergegeven wat het projecteffect tijdens de aanlegfase is.

Tabel 5.1: Berekende stikstofdepositie van het voorgenomen project in de aanlegfase

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Aanlegfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie						
	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	933,32	2.408,11	933,32	0,13	0,00	0,00
Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Buurserzand & Haaksbergerveen (53)	545,69	2.408,11	545,69	0,13	0,00	0,00
Witte Veen (54)	64,59	2.143,69	64,59	0,08	0,00	0,00
Aamsveen (55)	49,86	2.183,58	49,86	0,04	0,00	0,00
Landgoederen Oldenzaal (50)	126,19	2.160,26	126,19	0,02	0,00	0,00
Dinkelland (49)	44,34	2.169,87	44,34	0,02	0,00	0,00
Lonnekermeer (51)	11,27	2.080,49	11,27	0,02	0,00	0,00
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek (47)	81,08	2.263,07	81,08	0,01	0,00	0,00
Lemselermaten (48)	10,20	2.116,90	10,20	0,01	0,00	0,00
Borkeld (44)	0,09	2.045,08	0,09	0,01	0,00	0,00

5.1.2 Gebruiksfase

De bronnen die relevant zijn voor de stikstofberekening van de gebruiksfase zijn nader beschreven in de stikstofrapportage van Windmill. Uit de stikstofberekeningen voor het voorgenomen project bij het Rutbeek blijkt dat in de gebruiksfase sprake is van een projecteffect op het Natura 2000-gebieden Buurserzand & Haaksbergerveen, Witte Veen, Aamsveen, Landgoederen Oldenzaal, Lonnekermeer en Dinkelland. Het grootste projecteffect in de gebruiksfase vindt plaats op het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen met 0,11 mol N/ha/jr. In onderstaande tabel afkomstig uit Aerius Calculator is per Natura 2000-gebied weergegeven wat het projecteffect tijdens de gebruiksfase is.

Tabel 5.1.2: Berekende stikstofdepositie van het voorgenomen project in de gebruiksfase

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Rutbeek" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie						
	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	801,83	2.408,10	801,83	0,11	0,00	0,00
Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Buurserzand & Haaksbergerveen (53)	545,69	2.408,10	545,69	0,11	0,00	0,00
Witte Veen (54)	64,59	2.143,68	64,59	0,07	0,00	0,00
Aamsveen (55)	49,86	2.183,56	49,86	0,02	0,00	0,00
Landgoederen Oldenzaal (50)	115,39	2.160,26	115,39	0,01	0,00	0,00
Dinkelland (49)	14,37	2.169,87	14,37	0,01	0,00	0,00
Lonnekermeer (51)	11,27	2.080,49	11,27	0,01	0,00	0,00
Lemselermaten (48)	0,66	2.116,89	0,66	0,01	0,00	0,00

5.2 Mitigerende maatregelen

5.2.1 Extern salderen

Om het berekende projecteffect te mitigeren wordt gebruik gemaakt van extern salderen. Dit betreft een mitigerende maatregel, die in de passende beoordeling kan worden betrokken.

Er wordt extern gesaldeerd met (een deel van) de stikstofrechten van een veehouderij aan de Eggelmorsweg 80 te Enschede. Dit bedrijf heeft een Hinderwetvergunning die verleend is op 3 juli 1980, dus voor de Europeesrechtelijke referentiedatum van 10 juni 1994. De Hinderwetvergunning die verleend is op 3 juli 1980 heeft de laagste stikstofemissie (1164,4 kg NH₃). Er is geen latere milieutoestemming verleend met een lagere vergunde stikstofemissie. De stallen en huisvestingssystemen zijn nog aanwezig en kunnen zonder natuurvergunning in werking worden gesteld. Er is voldaan aan de eis van feitelijk gerealiseerde capaciteit uit de beleidsregels voor extern salderen van de provincie Overijssel. Saldo-ontvangende bedrijven mogen tot 70% van het saldo van de saldogever overnemen. De overige 30% van de gerealiseerde capaciteit wordt ingetrokken en komt ten goede aan de natuur. Het gedeelte waarmee wordt gesaldeerd moet worden ingetrokken middels een intrekingsbesluit door de gemeente.

5.2.2 Aanlegfase

Uit de verschilberekening waarbij gebruik wordt gemaakt van extern salderen met (een deel van) de rechten van het agrarisch bedrijf aan de Eggelmorsweg 80 in Enschede blijkt dat per saldo nergens op een hexagoon met een projecteffect na extern salderen nog sprake is van een toename aan stikstofdepositie in de aanlegfase. Dit geldt voor alle relevante Natura 2000-gebieden. De uitkomsten van de verschilberekening voor de aanlegfase zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 5.2.2: Verschilberekening extern salderen voor de aanlegfase

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Aanlegfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie						
	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	959,77	2.407,88	0,00	0,00	959,77	1,02
Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Buurserzand & Haaksbergerveen (53)	545,69	2.407,88	0,00	0,00	545,69	1,02
Landgoederen Oldenzaal (50)	126,19	2.160,22	0,00	0,00	126,19	0,03
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek (47)	83,43	2.263,05	0,00	0,00	83,43	0,01
Witte Veen (54)	64,59	2.143,48	0,00	0,00	64,59	0,14
Aamsveen (55)	49,86	2.183,48	0,00	0,00	49,86	0,07
Dinkelland (49)	46,56	2.169,82	0,00	0,00	46,56	0,04
Korenburerveen (61)	12,05	2.067,12	0,00	0,00	12,05	0,01
Lonnekermeer (51)	11,27	2.080,43	0,00	0,00	11,27	0,04
Lemselermaten (48)	10,66	2.116,87	0,00	0,00	10,66	0,02
Borkeld (44)	8,45	2.045,07	0,00	0,00	8,45	0,01
Willinks Weust (62)	1,01	2.176,58	0,00	0,00	1,01	0,01

5.2.3 Gebruiksfase

Uit de verschilberekening waarbij gebruik wordt gemaakt van extern salderen met (een deel van) de rechten van het agrarisch bedrijf aan de Eggelmorsweg 80 in Enschede blijkt dat per saldo nergens op een hexagoon met een projecteffect na extern salderen nog sprake is van een toename aan stikstofdepositie in de gebruiksfase. Dit geldt voor alle relevante Natura 2000-gebieden. De uitkomsten van de verschilberekening voor de gebruiksfase zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 5.2.3: Verschilberekening extern salderen voor de gebruiksfase

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Rutbeek" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie						
	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	992,38	2.407,86	0,00	0,00	992,38	1,05
Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Buurserzand & Haaksbergerveen (53)	545,69	2.407,86	0,00	0,00	545,69	1,05
Landgoederen Oldenzaal (50)	126,19	2.160,21	0,00	0,00	126,19	0,04
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek (47)	83,43	2.263,04	0,00	0,00	83,43	0,02
Witte Veen (54)	64,59	2.143,47	0,00	0,00	64,59	0,14
Aamsveen (55)	49,86	2.183,46	0,00	0,00	49,86	0,08
Dinkelland (49)	46,56	2.169,81	0,00	0,00	46,56	0,05
Korenburerveen (61)	27,66	2.067,12	0,00	0,00	27,66	0,01
Willinks Weust (62)	13,27	2.176,58	0,00	0,00	13,27	0,01
Lonnekermeer (51)	11,27	2.080,43	0,00	0,00	11,27	0,05
Borkeld (44)	10,82	2.045,07	0,00	0,00	10,82	0,01
Lemselermaten (48)	10,66	2.116,87	0,00	0,00	10,66	0,02
Stelkampsveld (60)	2,38	1.612,62	0,00	0,00	2,38	0,01

5.3 Toetsing effecten

5.3.1 Toetsingskader

Uit de verschilberekening waarbij gebruik wordt gemaakt van extern salderen met (een deel van) de rechten van het agrarisch bedrijf aan de Eggelmorsweg 80 in Enschede blijkt dat per saldo nergens op een hexagoon met een projecteffect na extern salderen nog sprake is van een toename aan stikstofdepositie. Dit geldt voor alle omliggende Natura 2000-gebieden waarop een projecteffect is berekend als gevolg van het voorgenomen plan. Per relevant Natura 2000-gebied is daarnaast gekeken naar de staat van instandhouding en instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, in hoeverre daarvoor herstel- en verbetervoorstellen gelden. Gekeken is of andere maatregelen moeten worden getroffen en/of mogelijk zijn ondanks het voorgenomen plan (en de toepassing van extern salderen daarbij).

5.3.2 Natura 2000-gebied Witte Veen

Uit de verschilberekening met Aerius Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Witte Veen per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de

kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Witte Veen.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Witte Veen en het Beheerplan zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Uit de PAS-gebiedsanalyse blijkt dat de kwaliteit en/of oppervlakte van de stikstofgevoelige habitattypen/soorten over het algemeen stabiel is. Alleen de trend in kwaliteit van Zwakgebufferde vennen is negatief. Herstel van de waterhuishouding is opgetreden als gevolg van recente vernattingsmaatregelen, maar verdere optimalisering is nodig. De uitvoer van deze maatregelen is noodzakelijk om zo het gebied weerbaarder te maken tegen de negatieve effecten van stikstofdepositie.

Het opkopen van de emissierechten door de initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied zullen worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldoruimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Volgens de PAS-gebiedsanalyse wordt door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied gewaarborgd dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen en habitats van soorten. Er bestaat redelijkerwijs geen twijfel dat verbetering/uitbreiding van de kwaliteit en oppervlakte in de toekomst (tijdvakken 2 en 3) met het huidige maatregelenpakket zal aanvangen. Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.3 *Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen*

Uit de verschilberekening met Aeries Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Uit de PAS-gebiedsanalyse blijkt dat herstel van de waterhuishouding van het Buurserzand en Haaksbergerveen de kern van de PAS-maatregelen is. De aanleg van een hydrologische bufferzone zal leiden tot verbetering van de waterhuishouding van de hoogveenkern en omliggende lagg-zone. Dit legt de basis voor uitbreiding in oppervlak en verbetering van kwaliteit van de habitattypen Actieve hoogvenen, Herstellende hoogvenen en Hoogveenbossen. Voor de droge

habitattypen, die in areaal achteruit zullen gaan vanwege de verdergaande vernatting van het gebied, worden op de hogere delen nieuwe locaties gecreëerd door het kappen van naaldbos.

Het opkopen van de emissierechten door initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldorimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Volgens de PAS-gebiedsanalyse wordt door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied gewaarborgd dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen en habitats van soorten. Tegelijkertijd worden in deze periode waar mogelijk, en noodzakelijk volgens de instandhoudingsdoelstellingen, ook de kansen benut voor uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit. Dit wordt in de tweede en derde beheerplanperiode voortgezet. Er is geen aanwijzing dat de uitvoering van maatregelen in de tweede en derde beheerplanperiode wordt belemmerd. Er bestaat redelijkerwijs geen twijfel dat verbetering/uitbreiding van de kwaliteit en oppervlakte in de toekomst (tijdvakken 2 en 3) met het huidige maatregelenpakket zal aanvangen. Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.4 *Natura 2000-gebied Aamsveen*

Uit de verschilberekening met Aeries Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Aamsveen per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie $> 0,00$ mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Aamsveen.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Aamsveen zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Uit de PAS-gebiedsanalyse blijkt dat herstel van de waterhuishouding van het Aamsveen de kern van de PAS-maatregelen is. Als de waterhuishouding op orde is, zijn de aanwezige habitattypen beter bestand tegen de negatieve effecten van stikstofdepositie. Aangezien de actuele, en voor de meeste habitattypen ook de toekomstige, stikstofdepositie hoger is dan de KDW, is aanvullend beheer noodzakelijk.

Het opkopen van de emissierechten door initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied worden uitgevoerd.

Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldorimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Volgens de PAS-gebiedsanalyse wordt door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied gewaarborgd dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen en habitats van soorten. Eventuele negatieve effecten op heischraal grasland worden middels aanvullende maatregelen voldoende ondervangen. Ook zijn er aanwijzingen dat bepaalde andere habitattypen mogelijk verschuiven langs de gradiënt. Verder bestaat redelijkerwijs geen twijfel dat verbetering/uitbreiding van de kwaliteit en oppervlakte in de toekomst (tijdvakken 2 en 3) met het huidige maatregelenpakket zal aanvangen. Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.5 *Natura 2000-gebied Lonnekermeer*

Uit de verschilberekening met Aeries Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Lonnekermeer per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie $> 0,00$ mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Lonnekermeer.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Lonnekermeer zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Uit de PAS-gebiedsanalyse blijkt dat veel van de habitattypen in het Natura 2000-gebied Lonnekermeer onder druk staan door de gevolgen van verdroging en vermesting. Dit blijkt ook uit de negatieve trends in kwaliteit voor Zwakgebufferde vennen, Vochtige heiden en Heischrale graslanden. De PAS-herstelstrategie voorziet in een groot aantal maatregelen die op korte termijn moeten worden uitgevoerd om de waterhuishouding van het Lonnekermeer te herstellen. In aanvulling op deze maatregelen zijn er op habitatype niveau verschillende maatregelen nodig die de negatieve effecten van stikstofdepositie verzachten. Deze maatregelen blijven ook op lange termijn noodzakelijk, aangezien stikstofdepositie ook de komende jaren de kritische depositiewaarden van de aanwezige habitattypen (sterk) zal overschrijden.

Het opkopen van de emissierechten door initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is

van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldorimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Volgens de PAS-gebiedsanalyse wordt door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied gewaarborgd dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen en habitats van soorten. Het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van alle soorten en habitattypen waardoor dit gebied is aangewezen blijft door het uitvoeren van de herstelmaatregelen ook in de tijdvakken 2 en 3 mogelijk. Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.6 *Landgoederen Oldenzaal*

Uit de verschilberekening met Aeries Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het betreffende Natura 2000-gebied.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal en het Natura 2000 Beheerplan voor het gebied zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Het betreft met name hydrologische maatregelen en specifieke vormen van (bos)beheer. Aangegeven is dat ondanks de overschrijding van de kritische depositiewaarden, door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied is gewaarborgd dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen en habitats van soorten. Het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van alle soorten en habitattypen waarvoor dit gebied is aangewezen blijft door het uitvoeren van de herstelmaatregelen ook in de tijdvakken 2 en 3 mogelijk.

Het opkopen van de emissierechten door de initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied zullen worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldorimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn

de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.7 *Dinkelland*

Uit de verschilberekening met Aeries Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Dinkelland per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het betreffende Natura 2000-gebied.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Dinkelland en het Natura 2000 Beheerplan voor het gebied zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Het betreft met name hydrologische maatregelen en specifieke vormen van (bos)beheer. Aangegeven is dat ondanks de overschrijding van de kritische depositiewaarden, door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied is gewaarborgd dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen en habitats van soorten. Het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van alle soorten en habitattypen waarvoor dit gebied is aangewezen blijft door het uitvoeren van de herstelmaatregelen ook in de tijdvakken 2 en 3 mogelijk.

Het opkopen van de emissierechten door de initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied zullen worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldoruimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.8 *Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek*

Uit de verschilberekening met Aeries Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het betreffende Natura 2000-gebied.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek en het Natura 2000 Beheerplan voor het gebied zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. In het Natura 2000-gebied worden maatregelen getroffen zoals

het verkrijgen van een hogere grondwaterspiegel door demping/verlaging van interne ontwateringsmiddelen. Ter bevordering van de kwaliteit wordt ingezet op plaggen en specifieke beheermaatregelen (bijvoorbeeld het verwijderen van strooisellaag). Anderzijds worden ook buiten het Natura 2000-gebied maatregelen genomen. Deze hebben allen betrekking op het verkrijgen van de juiste hydrologie en waterhuishouding. Aangegeven is dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is dat de instandhoudingsdoelstellingen op termijn kunnen worden gehaald. Behoud is geborgd, dus verslechtering wordt voorkomen. 'Verbetering van de kwaliteit' of 'uitbreiding van de oppervlakte' van de habitattypen of leefgebieden kan in de gevallen waarin dit een doelstelling is in een tweede of derde tijdvak van dit programma aanvangen.

Het opkopen van de emissierechten door de initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied zullen worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldoruimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.9 *Lemselermaten*

Uit de verschilberekening met Aerius Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Lemselermaten per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het betreffende Natura 2000-gebied.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Lemselermaten en het Natura 2000 Beheerplan voor het gebied zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Het betreft met name hydrologische maatregelen en specifieke vormen van (bos)beheer. Achteruitgang van de kwelafhankelijke habitattypen kan alleen worden gestopt door vermindering van de verdroging. Op korte termijn is de meest effectieve maatregel daarvoor het stoppen van de ontwatering in en rond het Natura 2000-gebied. Dit zorgt voor hogere grondwaterstanden, voor minder voedselrijke omstandigheden door vermindering van de mineralisatie en voor grotere aanvoer van basen door meer kwel. Aangegeven is dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is dat de instandhoudingsdoelstellingen op termijn kunnen worden gehaald. Behoud is geborgd, dus verslechtering wordt voorkomen. 'Verbetering van de kwaliteit' of 'uitbreiding van de oppervlakte' van de habitattypen of leefgebieden zal in de gevallen waar dit een doelstelling is in het eerste tijdvak van dit programma aanvangen.

Het opkopen van de emissierechten door de initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied zullen worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldoruimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.3.10 *De Borkeld*

Uit de verschilberekening met Aerius Calculator blijkt dat nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het Natura 2000-gebied De Borkeld per saldo na extern salderen sprake is van een toename aan stikstofdepositie $> 0,00$ mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in het betreffende Natura 2000-gebied.

In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied De Borkeld en het Natura 2000 Beheerplan voor het gebied zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied. Het betreft met name hydrologische maatregelen en specifieke beheermaatregelen (bijvoorbeeld het verwijderen van strooisellaag). Anderzijds worden ook buiten het Natura 2000-gebied maatregelen genomen, met name gericht op de hydrologie en waterhuishouding. Aangegeven is dat ondanks de overschrijding van de kritische depositiewaarden, door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied gewaarborgd is dat in tijdvak 1 (2015-2021) geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de aangewezen habitattypen. Het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van alle habitattypen waarvoor dit gebied is aangewezen blijft door het uitvoeren van de herstelmaatregelen ook in de tijdvakken 2 en 3 mogelijk.

Het opkopen van de emissierechten door de initiatiefnemer van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt is geen herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyse. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in het gebied zullen worden uitgevoerd. Die maatregel kan ook niet door het bevoegd gezag worden ingezet, nu de rechten door initiatiefnemer ten behoeve van het recreatiepark Rutbeek zijn verworven. Alle voor het gebied voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70%

van de saldorimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgevoerd en dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

5.4 Cumulatie

In de rechtspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) wordt aangegeven wat er in de cumulatietoets wel/niet betrokken hoeft te worden. Zo hoeft niet gekeken te worden naar activiteiten die in het verleden zijn vergund en al zijn of worden uitgevoerd. Ook bij 'intern salderen' hoeft volgens de ABRvS niet naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Onzekere toekomstige gebeurtenissen kunnen bij de beoordeling van cumulatieve effecten buiten beschouwing blijven. Dat betekent dat met andere projecten waarvoor een natuurvergunning is vereist maar die nog niet is verleend geen rekening hoeft te worden gehouden. De gedachte hierachter is dat in afwachting van een besluit op een aanvraag voor een natuurvergunning doorgaans niet zeker is of, en zo ja, met welke voorschriften de vergunning verleend zal worden. En bij de toetsing van bijvoorbeeld bestemmingsplannen mag de cumulatieve toets volgens de ABRvS ook achterwege worden gelaten.

Bij een project is van belang om te kijken naar mogelijke cumulatieve effecten met reeds vergunde (Wnb-vergunning voor een Natura 2000 activiteit), maar nog niet (volledig) uitgevoerde projecten. Voor het voorgenomen project geldt dat uit de effectbeoordeling blijkt dat met toepassing van extern salderen er nergens (op geen enkel hexagon) in een Natura 2000-gebied sprake is van een toename aan stikstofdepositie. Dat betekent dat het voorgenomen project per saldo geen stikstofeffecten waarmee effecten van andere plannen of projecten zouden kunnen cumuleren. Geconcludeerd wordt dat ook in combinatie met eventuele andere projecten of plannen nooit sprake kan zijn van significante gevolgen voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

5.5 Additionaliteit

De provincie Overijssel nam begin 2022 het besluit om vergunningverlening met betrekking tot extern salderen tijdelijk op te schorten vanwege een uitspraak van de Raad van State. In de uitspraak komt de Raad van State tot het oordeel dat alleen het extern salderen van stikstofdepositie op overbelaste gebieden niet voldoende is. De Raad van State vindt dat ook gemotiveerd en inzichtelijk moet worden gemaakt met welke andere maatregelen een daling van de stikstofdepositie gerealiseerd wordt voor het betreffende Natura 2000-gebied (additionaliteit). Om extern salderen te hervatten is het nodig de onontkoombaarheid van de stikstofreductie te garanderen. Om stikstof te reduceren wordt een gebiedsproces doorlopen. Natuurdoelanalyses geven mede richting aan verdere uitwerking van maatregelen in gebiedsplannen en maken inzichtelijk of aanvullende bronmaatregelen en/of aanvullende natuurmaatregelen nodig zijn. De natuurdoelanalyses zijn inmiddels afgerond en opgeleverd. De maatregelen uit de natuurdoelanalyses zijn juridisch verankerd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) van de provincie. Hiermee worden de benodigde maatregelen juridisch afdwingbaar en kan de provincie de natuurdoelen halen. Als extra slot op de deur is in het PPLG opgenomen om aanvullende bronmaatregelen te treffen als de realisatie van het PPLG tot onvoldoende stikstofreductie leidt. Op basis hiervan is door de provincie besloten om weer natuurvergunningen op basis van extern salderen te verlenen.

In de PAS-gebiedsanalyses, Natuurdoelanalyses en Natura 2000 Beheerplannen van de relevante het Natura 2000-gebieden zijn de geplande herstelmaatregelen per gebied opgenomen, gebaseerd op de herstelstrategieën en de specifieke situatie in het gebied.

Het opkopen van de emissierechten van het saldogevende bedrijf waarmee voor het voorgenomen plan extern gesaldeerd wordt, is geen concrete herstelmaatregel in het kader van de PAS-gebiedsanalyses en Natuurdoelanalyses. Het voorgenomen plan heeft dus geen negatieve invloed op de wijze waarop de herstelmaatregelen in de betreffende Natura 2000-gebieden worden uitgevoerd. Alle voor de gebieden voorziene herstelmaatregelen kunnen effectief worden uitgevoerd, althans het voorgenomen plan heeft hierop geen negatieve invloed. Omdat bij extern salderen zo veel emissierechten worden opgekocht en ingetrokken dat per saldo nergens in het Natura 2000-gebied ter plaatse van een stikstofgevoelig habitatype/leefgebied van een soort sprake is van een toename aan stikstofdepositie, zijn er veel plekken (hexagonen) in het Natura 2000-gebied waar sprake is van een afname aan stikstofdepositie. Dat blijkt ook uit de stikstofberekeningen. Bovendien wordt bij extern salderen maximaal slechts 70% van de saldorimte ingezet voor het plan. De overige emissieruimte komt ten gunste van de natuur, wat bijdraagt aan een reductie van de achtergronddepositie in de betreffende Natura 2000-gebieden.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan er niet aan in de weg staat dat de herstelmaatregelen in de betreffende Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgevoerd. Het voorgenomen plan staat er niet aan in de weg dat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

6 Conclusie

Uit voorliggende passende beoordeling blijkt dat als gevolg van het voorgenomen plan voor een recreatiepark bij het Rutbeek in Enschede nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden per saldo (na extern salderen) sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden.

Geconcludeerd wordt dat als gevolg van het voorgenomen plan en met toepassing van extern salderen significante gevolgen voor omliggende Natura 2000-gebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Nergens in Natura 2000-gebieden is per saldo sprake van een toename aan stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitattypen en/of leefgebieden van soorten en extern salderen staat er niet aan in de weg dat de herstelmaatregelen voor de betreffende Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgevoerd, zodat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

Literatuur

- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Aamsveen.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Buurserzand & Haaksbergerveen.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Lonnekermeer.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Witte Veen.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Landgoederen Oldenzaal.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Dinkelland.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse Lemselermaten.
- Provincie Overijssel 2017. PAS-gebiedsanalyse De Borkeld.

- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Aamsveen.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Buurserzand & Haaksbergerveen.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Lonnekermeer.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Witte Veen.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Landgoederen Oldenzaal.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Dinkelland.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan Lemselermaten.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000 Beheerplan De Borkeld.

- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Aamsveen.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Buurserzand & Haaksbergerveen.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Lonnekermeer.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Witte Veen.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Landgoederen Oldenzaal.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Dinkelland.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Lemselermaten.
- Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse De Borkeld.

- Windmill 2024. Stikstofdepositie onderzoek Recreatiepark Rutbeek te Enschede. Rapportnummer 17.109.02-16.

- <https://www.calculator.aerius.nl/calculator>

- <https://www.natura2000.nl/gebieden/overijssel>